

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

14 septembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Țurcan Anatolie și Plămădeală Ghenadie,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de avocatul Cotruța Sergiu în numele condamnatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2022, în cauza penală în privința lui

Oloinic Mihail XXXXX

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 26.10.2020 – 19.05.2021;

Instanța de apel: 09.06.2021 – 19.01.2022;

Instanța de recurs: 21.04.2022- 14.09.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Judecătoriei Drochia, sediul Central din 19 mai 2021, Oloinic Mihail a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal, la 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat *in fapt* că, Oloinic Mihail pe 14 septembrie 2020, la aproximativ ora 21:30, fiind în stare de ebrietate alcoolică avansată, contrar restricției date și aflându-se la volanul mijlocului de transport de model ” XXXXX”, cu XXXXX , se deplasa pe o stradă din satul Cotova, raionul Drochia, unde a fost stopat de către angajații secției Rîșcani-Drochia-Dondușeni al Direcției Nord al INSP al IGP al MAI.

Tot atunci, de către angajații Inspectoratului Național de Securitate Publică, în timp ce verificau actele de înmatriculare a mijlocului de transport și permisul de conducere, având bănuieli obiective că conducătorul auto se află în stare de ebrietate, au solicitat acestuia, să fie supus testării la alcool prin mijlocul tehnico-științific ” XXXXX”, prin urmare, conform cotorului mijlocului special datat cu nr.2388 ora 21:39, din data de 14 septembrie 2020, eliberat pe numele lui Oloinic Mihail, s-a stabilit o concentrație a vaporilor de alcool în aerul expirat de 0.66

mg/l, care conform art.134¹² alin.(3) Cod penal se referă la stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Astfel, conducătorul auto Oloinic Mihail, a ignorat prevederile Regulamentului de Circulație Rutieră aprobat prin hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13 mai 2009 și anume pct.14 lit. a) care stipulează că „Conducătorului de vehicul îi este interzis: să conducă vehiculul în stare de ebrietate, sub influența drogurilor sau altor substanțe contraindicate, sub influența preparatelor medicamentoase care provoacă reducerea reacției fiind bolnav, traumatizat sau într-o stare avansată de oboseală de natură să-i afecteze capacitatea de conducere....”.

Pe baza stării *de fapt* expuse mai sus, confirmată de probele administrate, prima instanța a reținut în drept că, fapta inculpatului întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal, individualizată prin – „*Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat*”.

3. Avocatul Tudorica Andrei în numele inculpatului, a contestat cu recurs sentința, solicitând casarea totală a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acesta să fie achitat.

În motivarea cerințelor sale avocatul a invocat că, Oloinic Mihail fiind audiat la stadiul urmăririi penale și pe parcursul cercetării judecătorești vina nu și-a recunoscut-o motivând că automobilul nu era condus de către el, se afla în automobil așteptând un șofer pentru a-i conduce automobilul acasă. Instanța de fond nu a dat o apreciere critică depozițiilor martorilor Procopii Andrei și Topalo Andrian (colaboratorii INSP al IGP MAI) care și-au apărat interesele sale de serviciu.

Învinuirea nu a adus alte probe veridice care ar fi dovedit vinovăția acestuia și anume conducerea automobilului în stare alcoolică cu grad avansat. Conform art.264¹ alin.(1) Cod penal ”Conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe” și nu poartă răspundere penală pentru aflarea în stare alcoolică în salonul automobilului care staționează.

Totodată, de către apelant a fost menționat că, la examinarea cauzei, urmează a se ține cont de probele care confirmă lipsa vinovăției lui Oloinic Mihail și anume: declarațiile martorului Cucoș Ghenadie, care a declarat că „La 14 septembrie 2020, revenea de la muncă din raionul Soroca, la aproximativ ora 22:00 a trecut pe lângă satul Cotova, r-nul Drochia, unde la intrare a văzut un automobil de model Audi de culoare gri, unde a recunoscut că este automobilul lui Oloinic Mihail, locuitor al satului Mîndîc. S-a dat jos și s-a apropiat de automobil ca să întrebe ce s-a întâmplat, crezând că s-a defectat autovehiculul. S-a apropiat de autovehicul, a observat că cânta muzica, l-a văzut pe Răcean Anatolie. L-a întrebat dacă s-a întâmplat ceva și dacă au nevoie de ajutor, moment în care Răcean Anatolie i-a comunicat că așteaptă să vină un șofer. Când s-a apropiat de persoanele date, nu era prezent nici-un colaborator al poliției, iar Oloinic Mihail și Răcean Anatolie i-au comunicat că așteaptă un șofer să plece acasă.

De asemenea, procurorul nu a demonstrat vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii incriminate. Nu au fost administrate probe pertinente și concludente că Oloinic Mihail a condus autovehiculul în stare de ebrietate.

Probele administrate de procuror și cercetate în instanța de judecată, nu au furnizat suficientă informație, pentru a se considera că acestea pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) din Codul penal.

În final, avocatul a făcut trimitere la prevederile art.390 alin.(1) pct. 1) și alin.(3) din Codul de procedură penală, în care este înserat că „*Sentința de achitare se adoptă dacă nu s-a constatat existența faptei infracțiunii. Sentința de achitare duce la reabilitarea deplină a inculpatului*”.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2022, a fost respins ca nefondat recursul declarat, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției adoptate, instanța de recurs a indicat că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei și a dat probelor administrate o apreciere legală, respectându-se prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Astfel, instanța de fond corect a ajuns la concluzia privind vinovăția inculpatului Oloinic Mihail în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal și anume conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

Instanța de recurs a indicat că, instanța de fond corect a pus la baza sentinței probele administrate și cercetate în ședința de judecată, inclusiv declarațiile martorilor (Topal Andrian și Procopii Andrei), care au depus declarații sub jurământ fiind avertizați de răspunderea penală pentru darea declarațiilor false. Referitor la declarațiile martorilor Cucuș Ghenadie, Răcean Anatolie, Veț Igor și Pînzari Serghei, instanța de recurs a apreciat critic acest motiv, din considerentul că doar Cucuș Ghenadie a fost audiat în instanța de fond, iar referitor la audierea celorlalți martori inculpatul și apărarea nici nu au înaintat demers în acest sens, totodată declarațiile martorului Cucuș Ghenadie sunt contradictorii probelor cauzei penale și acesta, fiind în relații amicale cu inculpatul, are interes de a îmbunătăți situația inculpatului cu scopul eschivării acestuia de răspunderea penală pentru fapta infracțională comisă.

Prin urmare, reieșind din probele administrate în speță, nu a putut fi reținută versiunea inculpatului că nu a condus mijlocul de transport și că automobilului acestuia staționa la momentul apropierii de către el a colaboratorilor de poliție care au documentat cazul dat, el servind băutura alcoolică până la aflarea sa la volan, la moment fiind în așteptarea unei persoane care urma să-l transporte cu automobilul lui la domiciliu. Aceasta s-a combătut prin declarațiile martorilor Topal Andrian și Procopii Andrei și probele scrise ale cauzei care colaborează între ele, astfel poziția avocatului susținută de inculpatul Oloinic Mihail fiind apreciată ca o metodă de apărare.

Instanța de recurs a atras atenția asupra faptului, că careva obiecții a inculpatului Oloinic Mihail la acțiunile colaboratorilor de poliție cu privire la documentarea cazului, nu au fost înaintate.

Mai mult, potrivit ordonanței de punere a lui Oloinic Mihail sub învinuire la 01 octombrie 2020, care a fost semnată atât de inculpatul Oloinic Mihail, cât și de apărătorul acestuia, careva obiecții sau cereri nu au fost înaintate, faptul, dat fiind interpretat ca un acord al inculpatului cu învinuirea înaintată în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal.

La fel, instanța de fond just a apreciat măsura de pedeapsă aplicată inculpatului, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de personalitatea inculpatului, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, precum și influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului.

5. Avocatul Cotruța Sergiu în numele condamnatului a declarat recurs în anulare, solicitând casarea hotărârilor adoptate cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În motivarea cerințelor sale cu trimitere la prevederile art.art.8, 93 și 101 Cod de procedură penală, a indicat că lipsesc probe care ar confirma vinovăția lui Oloinic Mihail în săvârșirea infracțiunii incriminate.

În același timp menționând că, la examinarea cauzei, urmează a se ține cont de probele care confirmă lipsa vinovăției lui Oloinic Mihail, și anume: declarațiile martorului Răcean Anatolie, Veț Igor, Cucuș Ghenadie și a lui Pînzari Serghei.

Probele administrate de procuror și cercetate în instanța de judecată, nu au furnizat informație, pentru a se considera că acestea pot fi apreciate drept probe pertinente, concludente și utile, care ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) din Codul penal.

Din contra, toate probele administrate, confirmă faptul că Oloinic Mihail pe 14 septembrie 2020, nu a condus automobilul în stare de ebrietate, acesta doar staționa în scopul așteptării unei alte persoane pe nume Veț Igor, pentru a conduce automobilul spre casă.

În aceeași ordine de idei, avocatul notează că, unicele probe care au fost puse la baza condamnării lui Oloinic Mihail, au un caracter subiectiv și superficial, și anume declarațiile colaboratorilor de poliție Procopii Andrian și Topalo Adrian, care doar au comunicat aceleași circumstanțe relatate de ceilalți martori, faptul conducerii de către Oloinic Mihail a automobilului în stare de ebrietate nefiind demonstrat.

În declarațiile lui Procopii Andrian și Topalo Adrian se evidențiază circumstanțele de staționare a automobilului în care se afla Oloinic Mihail, dar nu și conducerea acestuia, ceea ce concluzionează inexistența faptului infracțiunii.

În sinteza celor menționate, avocatul a conchis că inculpatului Oloinic Mihail i-au fost încălcate prevederile art.art.17, 19 alin.(3), 66 alin.(2) pct.17), 22), 99 alin.(1), 100 alin.(1) și 447 alin.(4) Cod de procedură penală.

5.1. În conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului în anulare declarat de avocat, menționând că acesta urmează a fi respins ca fiind vădit neîntemeiat.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit dispozițiilor art.456 Cod de procedură penală, recursul în anulare fiind supus unei verificări prealabile judecării în fond a acestuia, astfel că, instanța de recurs este obligată să îndeplinească actele procedurale preparatorii și să examineze admisibilitatea în principiu a recursului în anulare în conformitate cu prevederile art.431 și 432 Cod de procedură penală, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de judecată, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În conformitate cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, raportat la prevederile art.6 pct. 44) al aceluiași Cod, art.4§2 al Protocolului nr.7 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental din cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii. Prevederile pct. 44) art.6 Cod de procedură penală determină ca viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată o încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale.

Reieșind din prevederile legale menționate, Colegiul atestă că una din cerințele esențiale la declararea recursului în anulare este motivarea acestuia din punct de vedere al prezenței erorii de drept, comise la judecarea cauzei, ce cade sub incidența noțiunii de viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea atacată.

Revenind la prezenta speță, Colegiul penal atestă că, în textul recursului în anulare declarat, autorul invocă afectarea deciziei contestate de un viciu fundamental, exprimat prin solicitarea de a fi achitat, din motiv că procurorul nu a prezentat probe care ar demonstra vinovăția în comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(1) Cod penal.

Colegiul penal reține că, instanța de fond a respectat normele procesuale, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei, a dat probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludentei, utilității și veridicității din punct de vedere al coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului Oloinic Mihail în fapta incriminată, fiind făcută încadrarea juridică justă a acțiunilor acestuia în baza art.264¹ alin.(1) Cod penal.

De asemenea, referitor la modul de apreciere a probelor de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, Colegiul penal subliniază că, potrivit art.27 alin.(1), 448 Cod de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor

administrate. Instanța de recurs verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei.

Deci, activitatea privind aprecierea sau reaprecierea probelor și a circumstanțelor cauzei, este o competență și prerogativă legală a instanței judecătorești, și invocarea în cadrul unui recurs în anulare doar a aprecierii probelor și circumstanțelor cauzei, în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este una lipsită de orice suport juridic, și nu constituie în sine un viciu fundamental de natură să afecteze o hotărâre irevocabilă.

Referitor la alegațiile avocatului prin care indică că: *la examinarea cauzei, urmează a se ține cont de probele care confirmă lipsa vinovăției lui Oloinic Mihail, și anume: declarațiile martorului Răcean Anatolie, Veț Igor, Cucuș Ghenadie și a lui Pînzari Serghei*. Colegiul penal menționează că, instanțele ierarhic inferioare au stabilit că, atât inculpatul cât și avocatul acestuia nu au înaintat demers pentru a fi audiați acești martori, iar referitor la declarațiile martorului Cucuș Ghenadie a fost stabilit că, declarațiile acestuia sunt contradictorii cu probelor cauzei penale, deoarece sunt în relații amicale cu inculpatul, care are un interes de a îmbunătăți situația inculpatului cu scopul eschivării acestuia de răspunderea penală pentru fapta infracțională comisă.

Mai mult, Colegiul penal subliniază că, solicitarea apărătorului de a fi puse la baza achitării declarațiile martorilor *Răcean Anatolie, Veț Igor și Pînzari Serghei* nu poate fi analizată și din perspectiva că, acesta a avut posibilitatea la diferite faze ale procesului penal să solicite audierea acestor martori sau contestarea veridicității și în general clarificarea circumstanțelor de fapt importante pentru justa soluționare a acestei cauze, însă nu au uzat de acest drept fundamental, respectiv la această etapă a procedurilor, acesta fiind decăzut din dreptul de a interveni cu atare solicitare.

La caz, instanța de recurs în anulare constată că, hotărârea contestată nu este afectată de nici un viciu fundamental, fiind conformă prevederilor legale și această hotărâre judecătorească rămasă definitivă și irevocabilă capătă putere de lucru judecat, ce produce o cauză de împiedicare a pornirii, continuării, judecării cauzei penale ori redeschiderii acesteia, deoarece în esență motivele invocate de recurent în recursul în anulare declarat, referitor la achitare, au constituit anterior obiect de examinare, iar instanța de recurs corect le-a apreciat și a adoptat o hotărâre motivată, expusă în prezenta decizie.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul consideră potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, “inter alia”, ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea cazul Brumărescu vs România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*).

Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghizat și nici existența a două

părerii asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*a se vedea cazul Bujnița vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

În baza celor expuse, se impune inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Cotruța Sergiu în numele condamnatului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7. În corespundere cu art.art.456, 432 alin.(1), (2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Cotruța Sergiu în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 19 ianuarie 2022, în cauza penală în privința lui *Oloinic Mihail XXXXX*, deoarece este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 20 octombrie 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Plămădeală Ghenadie